

Reflectie: Over de integrale benadering

Erfgoed verandert mee nieuwsbrief 2 - december 2025

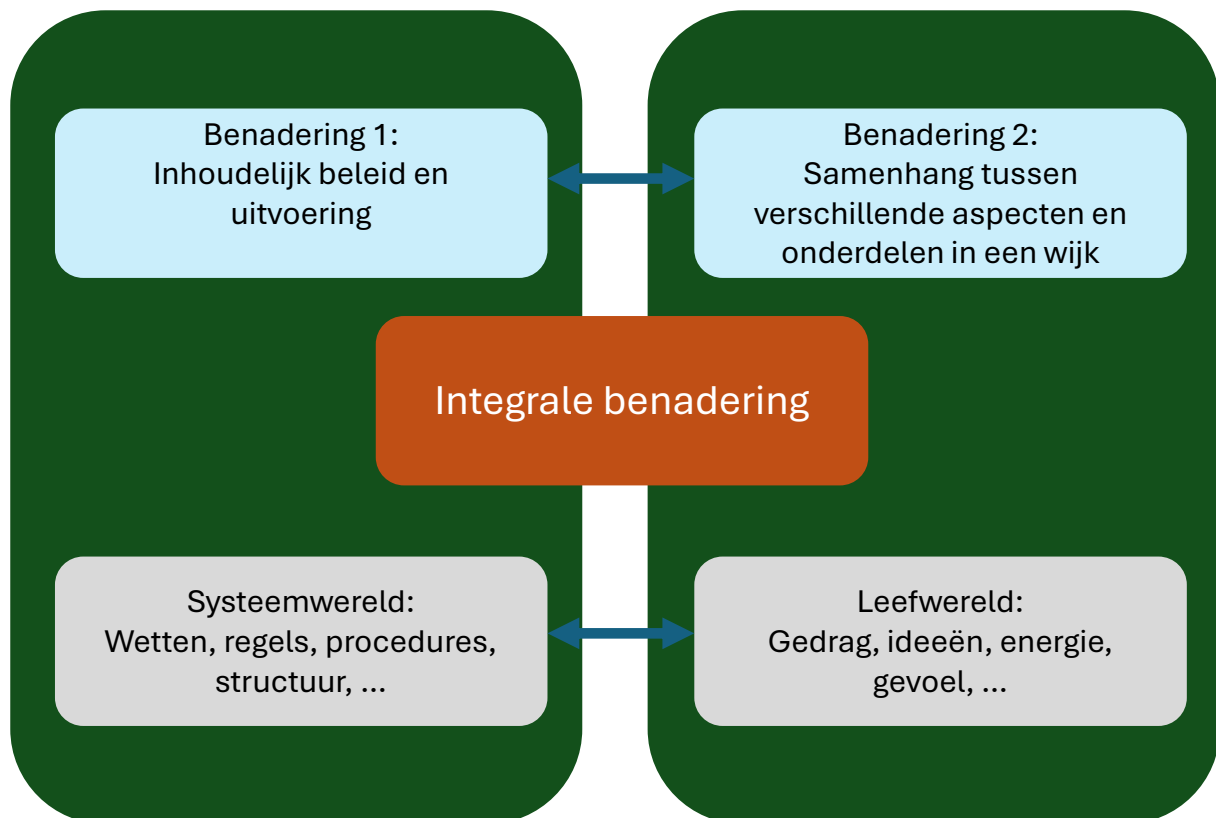

Aanpak in Atol, Lelystad

Deze reflectie gaat over de mogelijkheden van een integrale benadering en aanpak in de gebouwde omgeving.

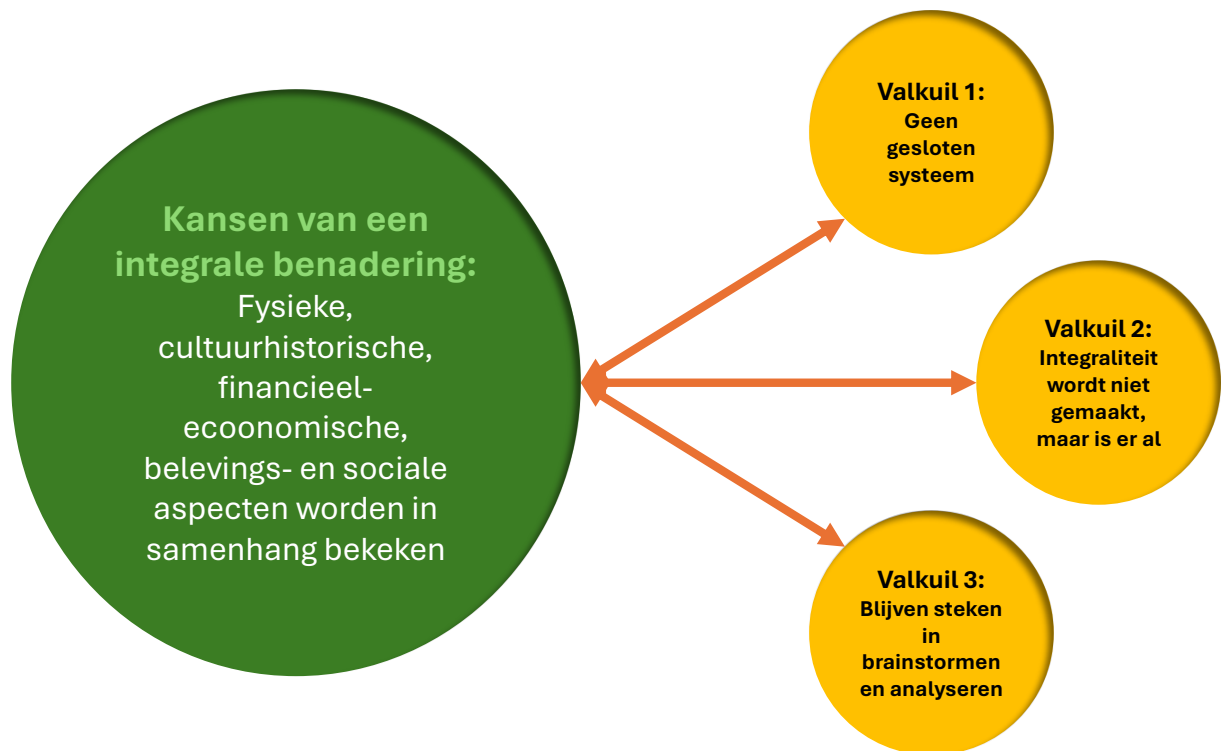
Lees verder over de integrale benadering:

Het is belangrijk om te bekijken hoe een integrale benadering werkt en hoe deze kan worden toegepast. Een integrale benadering heeft betrekking op de inhoud, op het proces en de organisatie. Als het over de inhoud gaat zijn er twee manieren om naar integraliteit te kijken n.l. de eerste: de samenhang tussen inhoudelijk beleid en uitvoering. Deze inhoudelijk benadering wordt vaak gekoppeld aan het doorbreken van de organisatorische kokers in de systeemwereld. De tweede is de samenhang tussen de verschillende aspecten en onderdelen van een wijk en/of gebouw, dan wel de levende praktijken van een wijk en/of gebouw. Het verschil tussen deze twee benaderingen is groot. Het een gaat over integratie en samenhang binnen de systeemwereld, het ander over integratie en samenhang binnen de leefwereld van mensen. Integratie en samenhang bewerkstelligen tussen beleid en uitvoering en het doorbreken van de verkoking in de systeemwereld kan niet effectief als het niet onderzoekt wat de praktijken zijn in de leefwereld, hoe een wijk, hoe een gebouw werkt.

Als werkgroep zijn wij blij dat we een integraal denkraam hebben ontwikkeld voor het analyseren van het gebouwde erfgoed en gebieden. Een integrale benadering biedt kansen, maar kent ook valkuilen. De kansen zijn dat door toepassing fysieke, cultuurhistorische, financieel-economische en beleavings- en sociale aspecten in hun samenhang kunnen worden bekeken. Dat is pure winst, zeker in een sector waar de fysieke en financieel- economische aspecten nog dominant zijn. De integrale benadering kan goed werken als deze onderzoekt hoe een gebouw en/of wijk werkt en dat doet met een multidisciplinaire aanpak, waarbij de relevante perspectieven aan bod komen.

Er is ook een aantal valkuilen bij een integrale benadering. In het denkraam EVM is daar zoveel mogelijk rekening mee gehouden. De eerste valkuil is dat een integrale benadering een dynamisch proces is en nadrukkelijk geen blauwdruk. Er is samenhang en de onderdelen beïnvloeden elkaar, maar er is geen sprake van een absoluut en gesloten systeem. Een tweede valkuil is dat integraliteit tot stand moet worden gebracht in de zin van gemaakt. Integraliteit hoeft echter niet gemaakt te worden, het is er al in de werking van een wijk en/of gebouw. Het kan middels onderzoek en analyse naar boven worden gehaald en daar waar nodig worden verbeterd en aangevuld. Een derde valkuil is dat een integrale benadering blijft steken in brainstormen en analyseren en dat stappen in de uitvoering niet worden genomen. Een integrale analyse mag echter geen belemmering vormen voor ondernemen en het nemen van risico's.

Ondanks deze valkuilen zijn wij ervan overtuigd dat de kansen en mogelijkheden van een integrale benadering zwaarder wegen. Het is wel van belang om bewust te blijven van de valkuilen, en met deze in ogenschouw genomen kan ons integrale denkraam EVM een bijdrage leveren in de werking van het erfgoed en in het bepalen van wat en hoe erfgoed kan worden behouden en veranderen op een manier die waardevol is voor huidige en toekomstige generaties.